І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 50. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1959 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 50. VOL. LXVI.

КОНГРЕС ЗДА СХВАЛИВ ПРИЙНЯТИ ГАВАЇ ДО УНІЇ, ЯК 50-ИЙ СТЕЙТ

Після ухвали Сенату, Палата Репрезентантів схвалила законопроєкт більшістю 323 голосів проти 89. Передбачається негайний підпис закону Президентом. Остаточне включення Гаваїв до Унії вимагає ще формального референдуму гавайського населення, яке прийняло вістку про закон з великим ентузіязмом

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 12-го березня ц. р. більшістю 323-ох до 89-ох голосів прийняла законопроєкт про признання прав стейту території Гаваїв. 11-го березня Сенат більшістю 76-ох до 15-ох голосів прийняв був той самий законопроєкт, і є повна надія, що президент Айзенгавер його підпише в найскорішому часі, бо він давно домагався прав стейту для Гаваїв, які майже 50 років чекали на той великий для них привілей. Деякі сенатори й конгресмени були проти надавання прав стейту Гаваям зоглядну на те, що та територія віддалена 2,000 миль від американського континенту, але переважаюча більшість Конгресу висловилася в користь Гаваїв, які, довідавшись про корисний вислід голосування, негайно почали дводенне святкування. Губернатор Гаваїв Вільям Ф. Квінн з Вашингтону телефонічно повідомив свого заступника про вислід голосування в Конгресі і наказав: „Нехай грають сирени, накажіть позачиняти школи й уряди та починайте святкування!" Дехто гадає, що вдасться виконати всі потрібні процедури до 4-го липня, і Гаваї вже тоді могли б разом із Аляскою вивісити зоряний прапор із 50-ма зірками. Але губернатор Квінн сумнівається, чи вдасться це зробити до липня. На Гаваях мусить відбутися народне голосування (референдум), щоб населення могло заявитись, чи воно бажає, щоб його територія стала стейтом ЗДА. Президент повинен впродовж 10-ох днів (невраховуючи неділь) підписати цей законопроєкт. Після того губернатор Гаваїв мусить чекати 30 днів, щоб видати повідомлення про вибори до Конгресу у Вашингтоні і про вибори стейтової легіслятури. Правибори можуть відбутися аж через 60 днів після оголошення про вибори. А дійсні вибори можуть відбутися аж 40 днів після того, як було повідомлення про вислід виборів. Після виборів Президент ЗДА може видати проклямацію про те, що Гаваї стали 50-им стейтом ЗДА.

В Конгресі боротьба за Гаваї йшла довший час, а в 1947, 1950 і 1953 роках окремі палати Конгресу ухвалили були законопроєкти про Гаваї, але обидві палати Конгресу ухвалили законопроєкт аж цього року. — Територія Гаваїв має тепер коло 640,000 населення, в тому і 60.000 військового персоналу. Серед того населення мало є дійсних тубільців — полінезійців, яких застав був капітан Джеймс Кук, який прибув до Гаваїв в 1778 році.

Американці вперше прибули до Гаваїв в 1820 роках як місіонарі, а в половині 19-го віку американці були найчисленнішою групою білих на Гаваях. Гаваї були королівством аж до 1893 року. В 1894 році оголошено республіку на Гаваях, а в 1898 році ця територія була приєднана до ЗДА. В 1900 році зорганізовано там територіяльний уряд. Територія Гаваїв виносить 6,423 квадратових миль. Столицею є Гонолюлю — коло 300.000 населення. Гаваї називаються „Раєм Пацифіку".

Проєкт нового прапору З'єдинених Держав Америки вже із зірками для Аляски й Гаваїв. На ньому п'ять рядів по шість зірок і чотири ряди по п'ять зірок.

Айзенгавер і Мекміллен радитимуть там, де Рузвелт нараджувався з Черчилем

Вашингтон. — В четвер 19 березня ц. р. прилетить до Вашингтону англійський прем'єр Герольд Мекміллен з міністром закордонних справ Селвином Ллойдом. Наступного дня вони поїдуть з президентом Айзенгавером до Кемп Дейвід-у в лісах в Кейтоктінських горах недалеко Турмонту в Мериленді, за 20 миль від фарми Айзенгавера в Пенсилвенії. Кемп Дейвід, названий так президентом Айзенгавером, мав за президента Франкліна Д. Рузвелта назву Шанґрі-ля і саме там Ф. Д. Рузвелт і тодішній англійський прем'єр Винстон Черчил відбували в травні 1943 року конференцію, на якій визначено дату американсько-англійського висаду в Нормандії. Мекміллен перебуватиме там, мабуть, до вівтірка 21 ц. м., а може й довше, залежно від ходу нарад. Державний секретар Доллес не поїде туди з ними, але переведе нараду з Мекмілленом після його повороту до Вашингтону з Форт-у Дейвід. 2 квітня ц. р. розпічнеться у Вашингтоні конференція 15-х міністрів закордонних справ усіх країн-членів Північно - атлянтійського пакту (НАТО). Зате відкликано передбачену на той час так само нараду військових міністрів і шефів військових штабів, щоб не згущувати міжнародної атмосфери.

Де Ґоль заповів публічний виступ для з'ясування міжнародних справ

Париж. — Президент 5-ої Французької Республіки Шарль де Ґоль заповів, що наприкінці цього місяця він відбуде пресову конференцію, на якій з'ясує своє становище до всіх найважливіших актуальних закордонно-політичних справ. Ще не відомо, за якою схемою буде відбуватись ця пресова конференція і чи будуть допущені вільні запити приявних журналістів з усіх можливих справах, так, як це буває на пресових конференціях президента Айзенгавера. Звертають увагу, що до цього часу ніколи не бувало, щоб президент Франції виступав на пресових конференціях, — з'ясовуванням наверх становища уряду до всіх справ займалися виключно прем'єри і міністри закордонних справ чи їхні пресові референти. Найширший вжиток з пресових конференцій і вдержування через них контакту з пресою і народом робить президент ЗДА. — англійський прем'єр Мекміллен має нагоду відповідати на запити на кожному засіданні палати громад. — західньо-німецький канцлер Аденауер має постійні контакти з пресою, якою корристується для своєї політики. Де Ґоль хоче — твердять коментатори — підкреслити активну ролю президента 5-ої Республіки в актуальних справах політики.

АНГЛІЯ І НІМЕЧЧИНА УЗГІДНЮЮТЬ СТАНОВИЩЕ СУПРОТИ СССР

Бонн. — Англійський прем'єр Герольд Мекміллен і міністер закордонних справ Селвин Ллойд прибули в четвер 12 ц. м. до столиці західньої Німеччини на дводенні розмови з канцлером Конрадом Аденауером і його міністром закордонних справ Гайнріхом фон Брентано. Зараз після свого прилету на летовище англійський прем'єр висловив переконання, що західні союзники повинні бути „з'єдинені і тверді в обороні принципів, але пливкі в методах, у підході до важких справ, які стоять перед нами". Старий Аденауер, який виїхав назустріч Мекмілленові з членами західньо-німецького уряду, зазначив більший скептицизм. За останніх чотири місяці, заявив він, коли то востаннє англійський прем'єр відвідав Західню Німеччину „ситуація значно змінилася, і „трудно сказати, щоб це сталося на краще". В четвер англійські і західньо-німецькі державні діячі конферували протягом трьох годин та призначили дальші розмови після виданого в честь англійських гостей обіду. Ці наради продовжувалися в п'ятницю. Головною їх точкою є сучасна Берлінська криза з тими вимогами, що їх зголосив був Хрущов, але насправді — за твердженням газет — Мекміллен і Аденауер студіювали цілий комплекс східньо-західніх справ, з особливим натиском на справу можливостей з'єдинення Німеччини, з якою в'яжуться проблеми безпеки Европи, загального чи частинного роззброєння і т. д. З англійського боку проявлено очевидне бажання розвіяти безслідно настрій недовір'я і насторожености, що настав був у зв'язку з тим уступом комунікату Мекміллена і Хрущова, в якому вони говорили про потребу студій над можливостями „розрідження всіх родів збройних сил в умовлених частинах Европи". У тій згадці німці, як і французи та американці, підозрівали симпатії Мекміллена для так званого пляну Рапацького про створення в середній Европі відатомізованої і здемілітаризованої зони. Пресовий речник англійського прем'єра рішуче цьому заперечив. Мовляв, англійський уряд навіть не студіює того пляну. У згаданому московському комунікаті — казав він — малося на увазі таке евентуальне зменшення військових сил Заходу і Сходу, яке стояло б у зв'язку з одночасним розв'язанням політичних спорів, на що вже раніше давали свою згоду також німці. Тепер німецькі кола твердять, що всяке зменшення військ на терені Західньої Німеччини може прийти тільки в рямцях загально умови про роззброєння. Мекміллен прибув на наради з Аденауером після переведення в цьому тижні нарад у Парижі з президентом де Ґолем та виїздить в найближчому тижні до Вашингтону й Оттави.

Папа призначив американського єпископа головою Фільмової Комісії у Ватикані

Рим. — Папа Іван XXIII призначив єпископа Мартіна О'Коннора із Скрентону, Па., який тепер є ректором Понтифікальної Північно - американської Колеґії у Римі, головою зреорганізованої Понтифікальної Комісії для фільму. Ця Комісія, покликана до життя кругло 10 кроків тому Папою Пієм XII, займається проблемами новітніх комунікаційних мистецьких засобів — фільму, телевізії і радія. Тепер вона стане частиною Секретаріяту Апостольської Столиці та матиме м ін. за завдання колекціонувати найбільш вартісні з погляду християнської віри й етики фільмові копії. Така збірка може з часом дістати подібну вартість, як нинішня безцінна ватиканська колекція рукописів. Єпископ О'Коннор збереже водночас надалі своє згадане вище становище в американській Колеґії у Римі.

● 78-річний генерал Джордж Маршалл настільки видужав після паралічу, що вже 11-го березня можна було його перевезти з шпиталю в Форті Бреґґу, Північна Каролайна, до шпиталю Волтера Ріда у Вашингтоні. Генерал Маршалл хворіє від 15-го січня ц. р.

● У Південній Родезії в Африці, арештовано коло 700 осіб з-посеред автохтонного муринського політичного активу. 1,700 страйкарів - муринів позбавлено праці в англійській гідроелектрівні в Карібі. На швидку руку зорганізовано концентраційний табір, що його заповнено в'язнями. Протианглійські заворушення спонукали адміністрацію проголосити виїмковий стан.

Мекміллен прощався з Києвом українським словом „до побачення"

Московська „Правда" з 1-го березня ц. р. інформує, що англійський прем'єр Герольд Мекміллен, виїжджаючи з Києва 28-го лютого, прощався з ним на летовищі українським словом: „До побачення". Згадана газета в офіційному повідомленні аґенції ТАСС подає також тексти промови, що її з цієї нагоди виголосив, прощаючи англійських гостей, голова Ради міністрів УССР Н. Т. Кальченко, як і повний текст промови прем'єра Мекміллена, закінченої українським прощанням, до якого „Правда" від себе додає його російське значення („до свіданія").

Передбачають прохолодження взаємин між СССР і З'єдиненою Арабською Республікою

Каїро. — В колах закордонних дипломатів і кореспондентів у Каїро існує переконання, що дальші взаємини між З'єдиненою Арабською Республікою та Совєтським Союзом будуть іти до щораз гіршого, всупереч спорадичним заявам їхніх офіційних речників про приязнь між тими державами. Публічний виступ президента Нассера в минулу середу з названням комуністів „аґентами одної чужої держави", що їх у тому характері знає — мовляв „цілий світ" — був вимірняний безпосередньо проти Москви. Закордонні обсерватори на Середньому Сході сумніваються, щоб Москва відмовилась від продовжування тієї своєї підривної акції, яка змагає до запанування в будь-котрій країні — тепер в Іраку, подекуди в Ливані, — знову ж Нассер не всилі придивлятись цій грі пасивно, бо вона перечить впливам Арабської Ліги і його власним амбіціям. Замість плянованої безпосередньої зустрічі між прем'єром Іраку ген. Кассімом та Нассером — вийшла ще більша ворожнеча між ними. Револьта в Іраку прихильників Нассера та його виступ проти комуністів і СССР, як їх центру, знову ускладнили ситуацію, яку треба буде „прояснювати" перед заповідженою візитою Хрущова в Каїро.

Експрезидент Гувер за підготову більшого числа інженерів

Ню Йорк. — Експрезидент Герберт Гувер промовляв в готелі Валдорф Асторія на прийнятті, під час якого йому передано медалю Університету Туфтс за визначну працю на полі інженерії, і сказав, що ЗДА тепер підготовляють менше інженерів як 5 років тому. Ця справа є дуже поважна, казав експрезидент, бо „ми тепер більше залежні від інженерів і науковців як колинебудь в нашій історії". Інженери й науковці — це ті люди, від яких тепер залежить добробут і безпека країни. Гувер хвалив у своїй промові Туфтса, який 94 років тому заснував школу інженерів, і пізніше допоміг піднести значення цього фаху, бо перед Туфтсом інженерів уважали за звичайних ремісників. „Інженери повинні бути горді зі своєї професії, бо „вони здійснюють ті ідеї, які зробилися в головах науковців, для добра мільйонів людей" — казав Гувер. Інший власник цієї медалі д-р Ванневар Буш сказав, що інженери винайшли такі речі, як радар і керовані ракети, використовуючи ідеї науковців.

ШКОЛА СВ. ЮРА В НЮ ЙОРКУ ПОТРЕБУЄ ЩЕ МІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ

Ню Йорк. — Ще приблизно одного мільйона дол. потрібно, щоб сплатити всі кошти будови і устаткування відданої до вжитку нової школи св. Юра в Ню Йорку — ствердив всч. о. Юліян Катрій, парох церкви св. Юра в Ню Йорку, на окремих інформаційних зборах, що відбулися тут в приміщеннях цієї ж школи минулої середи, 11-го березня ввечорі. Згідно з його інформаціями, дотеперішні кошти будови і устаткування школи виносять 1,876,462.40 долярів, а необхідні дальші кошти, зв'язані з викінченням школи, виноситимуть ще понад 55,000 долярів, отже загальний кошт будови цієї школи виноситиме 1,931,991.00 долярів. Кругло половина з цього, бо 990,297.50 долярів, отже майже мільйон долярів залишається ще до заплати, при чому 1-го червня ц. р. треба буде заплатити 184,800.00 долярів титулом дальшої рати на сплату затягнених позичок та відсотків від них. Це великі зобов'язання, що їх повинна покрити парафія і громада, яка гордиться новою, прекрасною школою та користується нею. Вияснення всч. о. Катрія доповнювали приявні на зборах його сотрудники в парафії всч. оо. Орест Засійбіда, Патрик Пащак та Єронім Барнич, всі ЧСВВ, останній син відомого союзового діяча і піонера, секретаря 5-го Відділу УНС на Асторії, п. Павла Барнича. В результаті дебат, які після того розвинулися та в яких м. і. забирали слово головний предсідник УНС п. Д. Галичин, гол. секретар УНС д-р Я. Падох, д-р Р. Осінчук, д-р Восвідка, д-р Баран (лікар), д-р Баран (дентист), адвокати Ст. Ярема і М. Пізнак, рекомендовано і рішено в першу чергу повести дві інтенсивні акції: 1) подбати, щоб склали свої пожертви ті громадяни, які ці пожертви вже задеклярували але ще в цілості або частинно не сплатили та 2) повести інтенсивну акцію за новими пожертвами. Це тим більше, що багато громадян, як школа ще була в плянуванні чи в будові, заповідали, що вони складуть свої пожертви, і то більші, як школа вже буде збудована. Тепер ця школа не тільки збудована, але є найбільшою і найкращою українською школою на американському континенті, отже більше ніж заслуговує на те, щоб її піддержати, та ще і в такій потребі, як вона тепер находиться. Для посилення збіркової акції рішено заанґажувати цілий ряд збірщиків з-поміж місцевих громадян та відбути з ними окрему нараду впродовж наступного тижня.

У ДВАДЦЯТІ РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

В неділю дня 15-го березня українці Закарпаття і разом з ними вся українська громадськість у вільному світі започатковують урочисте відзначування 20-ої річниці проголошення Карпатської України Вільною Суверенною Карпатською Українською Республікою. З цього приводу відбудуться на терені ЗДА, Канади й інших країн світу урочисті академії, концерти й інші імпрези, як теж будуть зреалізовані різні запляновані вже видання до історії цієї української землі.

На вміщеному поруч фото — уряд і сойм Карпатської України. Угорі президент Карпатської України посол о. монс. Августин Волошин. В першому ряді від ліва до права — посли: д-р Микола Долинай, міністер здоров'я, д-р Юлій Бращайко, міністер фінансів і господарства, Юліян Ревай, прем'єр і міністер закордонних справ, проф. Августин Штефан, предсідник Сойму КУ і міністер шкільництва, Степан Клочурак, міністер народної оборони. В другому ряді, від ліва — посли: Федір Ревай, д-р Степан Росоха, інж. Леонід Романюк, д-р Михайло Дутка, Михайло Тулик, Дмитро Німчук, д-р Михайло Бращайко, Іван Ґриґа, Микола Мандзюк. У третьому ряді (зліва) — посли: д-р Володимир Комаринський, Микола Різдорфер, Антон Олдофреді (від німецької меншини), д-р Мілош Дрбал (від чеської), о. Ґреґорі Мойш (від румунської), Михайло Марущак, о. Кирило Фделеш, Василь Климпуш, о. Юрій Станинець. У четвертому ряді (зліва) — посли: Василь Шобей, Іван Ігнатко, Юрій Пазуханич, о. Адальберт Довбак, Василь Попович, Іван Качала і Василь Лацанич. Сойм Карпатської України був обраний під час виборів, що відбулися 12 лютого 1939, і нараховував 32 послів, 29 від українців і 3 від нац. меншин.

Із названих 32-х послів Сойму КУ два — Іван Ґриґа і Василь Лацанич були замордовані мадярами в березні під час мадярської окупації. Президента Августина Волошина вивезли большевики і він загинув в м. травні 1945 р. Дальших 5 послів: Брати Бращайки, Федір Ревай, о. Кирило Феделеш, Михайло Марущак — загинули під большевицькою окупацією в рр. 1945/46. Два посли: Микола Долинай і Степан Клочурак вивезені на Сибір. В Сибірі загинув міністер внутрішніх справ суддя Юрій Перевузник (не був послом). — Закордоном перебуває 7 послів: проф. Августин Штефан, Юліян Ревай, д-р Степан Росоха, інж. Леонід Романюк, д-р Володимир Комаринський, д-р Микола Різдорфер та Іван Ігнатко.

ЗАКОНОДАВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В ЦЕНТРІ УВАГИ ІНДІЯНИ

Індіянополіс, Індіяна. — Олександер Лисогір, двоюрідний брат (кузен) заступника головного предсідника УНСоюзу та касира УККомітету Йосипа Лисогора, впродовж останніх тижнів є в осередку уваги в стейті Індіяна, як це недвозначно виходить з повідомлень в місцевій пресі, зокрема у стейтово - столичній „Індіянополіс Стар". Діло в тому, що Олександер Лисогір, що є членом стейтової леґіслятури з Портлендської округи, є головою стейтово-парляментарної Корпораційної комісії і з цього титулу приглянувся уважніше активностям і поведінці цілого ряду так званих „неприбуткових" стейтових корпорацій, звільнених від податків на тій підставі, що не працюють для прибутку, а тільки для всіляких добродійних цілей. Уважливіший розгляд тієї діяльности очолюваною п. Лисогором стейтовою комісією виявив, що деякі з тих корпорацій не такі то вже „не-прибуткові", головно для урядовців тих корпорацій. Все це й створило в стейті величезний розголос, в осередку уваги якого і поставлений репрезентант Олександер Лисогір. Інтересно, що Олександер Лисогір походить і належить до — можна б сказати — союзово - спортової родини. Батько Олександра, Іван, що є рідним братом батька Йосипа Лисогора, Ілька, „греміяльно" з родиною належить до УНСоюзу. А родина — 5 синів (Йосип, Михайло, Олександер, Степан і Іван) та дві дочки (Дороті і Гелен) — всі дуже активні в різних ділянках спорту. Їхню матір, що померла минулого року в День Праці, називали „матір'ю чемпіонів". Всі діти покінчили середню школу (гайскул) а двоє, між ними репрезентант Олександер, закінчили університетські студії. Згадка про цю одну з багатьох українських родин в Америці переконує, що різні американські представники, до президентів країни включно, не безпідставно висловлюють українцям великі признання за їх вклад в ріст і розвиток Америки.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

У ДВАДЦЯТІ РОКОВИНИ

В неділю 15 березня ц. р. минає двадцять років від того пам'ятного дня, коли Соим Карпатської України, обраний волею населення в таємних і безпосередніх виборах 12 лютого 1939 року, зібравшися в будинку державної гімназії в Хусті на свою першу сесію, прийняв законопроєкт про державну незалежність Карпатської України. На основі цього закону прем'єр о. Августин Волошин, вибраний потім президентом, проголосив Карпатську Україну — Вільною Суверенною Карпатською Українською Республікою, аж до часу, як вона зможе з'єднатись з усіми українськими землями в одну вільну, соборну і суверенну Українську Державу.

Проголошення незалежности Карпатської України, як і 41 рік тому проголошення державної незалежности всієї України, відбулося в „трудну годину". На молоду державу пlivмільйонової вітки українського народу рушили цього ж дня мадярські полки, придушуючи збройно суверенну волю цієї української землі до самостійного існування. Як і багато разів в історії України, окупація Закарпаття відбулася тільки

Відзначаючи 20-річчя Березневого Акту, треба усвідомити й підкреслити те велике значення, яке він мав для актуалізації справи української визвольної боротьби й української незалежности у світі. Причинилися до цього в першій мірі свідомі українці Карпатської України, зокрема її провідні діячі і молодь своїм патріотизмом, своєю готовістю до боротьби і самопосвятою в боях за цю свою Срібну Землю.

З другого боку, карпато-українські події причинилися не тільки до зрушення незалежницьких тенденцій і настроїв серед українців під польською, румунською і навіть під совєтською окупаціями, але й привели до посиленої активізації української еміграції в усьому світі, зокрема у З'єдинених Державах Америки і в Канаді. Акції, кампанії і роз'яснювальна робота українських еміграційних організацій, установ і окремих осіб, проведені у зв'язку з Карпатською Україною на протязі 1938 року і в перших місяцях 1939 року, стали тривалим досягненням в балянсі української політичної боротьби закордоном.

Видатну ролю в цій боротьбі, в започаткованих акціях і кампаніях відіграли тоді американські українці через свої політичні і громадські установи, такі, як Об'єднання Українських Організацій в Америці, Український Народний Союз і його орган „Свобода". Підтримуючи змагання закарпатських українців до здобуття автономії в межах ЧСР, провід цих організацій проголосив окремим закликом з дня 8 жовтня 1938 р. влаштовування масових віч та демонстрацій і загальну збірку фондів на оборону Карпатської України, вимагаючи від ЗДА й інших великодержав світу права для українського народу „Закарпаття ... висловити свою волю про майбутню державну приналежність чи за повну державну самостійність".

З доручення згаданого Об'єднання й УНСоюзу, виїхав тоді до Европи, як репрезентант американських українців, тодішній редактор „Свободи" д-р Лука Мишуга, який, відбувши низку конференцій в Лондоні і в Парижі, повів у Відні, де відбувалися наради міжнародної Перемирної Комісії, широку акцію за підтримку Карпатській Україні. Там проголосив він рішучий протест американських українців проти рішення цієї комісії віддати мадярам велику частину Закарпаття з Ужгородом, Мукачевом і Виноковом, стверджуючи, що цей арбітраж порушив „ті етнографічні принципи, які лягли в основу міжнародної конференції у Мюнхені і які повинні були бути застосовані супроти населення Закарпаття".

Широку політичну й допомогову акцію розвинули американські українці і після 15 березня 1939 року, коли Німеччина й Мадярщина, ламаючи принципи самовизначення та всі попередні постанови, знищили молоду українську державність Карпатської України. Український Народний Союз, що відбував саме в той час (від 13 до 18 березня 1939 р.) в Шикаґо свою конвенцію, звернувся до уряду ЗДА й інших держав світу з рішучим протестом проти мадярської агресії на Карпатську Україну, проклямуючи водночас із цим, що український народ не піддасться ніколи накидуваним йому насиллям.

Воля Карпатської України, за яку пролито багато крови і принесено багато жертв, не довго встоялась. Сьогодні та прекрасна українська земля та її трудящий і талановитий нарід, разом з усією Україною та всім українським народом перебуває в соборній комуно-московській неволі. Але тим не менше славна сторінка, яку записала Карпатська Україна 20 років тому, та яка залишиться назавжди в історії як документ однієї з тих подій, що цю історію творять і визначують її дальший розвиток, скріплює віру і дає певність, що вже недалекий той час, в якому 15-го березня буде одним з національних свят вільної і ні від кого незалежної Самостійної, Соборної Української Держави.

СПІР ЗА СИЛУ АРМІЇ

Конфлікт між демократичною більшістю Конґресу і Президентом за висоту військового бюджету ЗДА робить на стороннього глядача — у даному випадку на загал американських громадян і весь закордонний світ — досить дивне враження. Бо в історії парляментарних спорів за бюджет рідко бувало, щоб парлямент старався не зменшувати пропоновані урядом позиції на збройні сили, а збільшувати їх. Парадоксальний характер такого спору тим яскравіший, що президентом З'єдинених Держав є один із найвидатніших військовиків нашої доби, який і дістав це найвище в державі становище завдяки популярності, що її здобув, як полководець. Однак американський нарід, як відомо, далеко не войовничий, і сучасна його актуальна проблема — це радше потреба боротьби проти настроїв квієтизму й захоплення благами добробуту, ніж проти будь-якого воєнного авантурництва.

А втім, демократична більшість Конґресу оспорює пред'явлений Президентом бюджет оборони у висоті $40.945,000,000 і виявляє недвозначну тенденцію побільшити цю астрономічну суму. Зокрема, більшість Конґресу звертається проти наміреної редукції наземного війська, наявної у плянах набору рекрутів на найближчий рік: тільки 84,000 новобранців у порівнянні з 115,000, покликаними до війська на період що кінчається 30 червня ц. р. Конґрес критикує плян поменшення стану Корпусу морської піхоти, ощадності у продукції далекосяжних ракет, зокрема у дослідах над протиракетними ракетами, у програмі будови нових літаків і в різних інших позиціях оборони країни. Спір на цю тему, який перенісся на сторінки преси, тим цікавіший, що він виявляє із рідкісною ясністю, що свою рацію мають — обидві сторони.

Конґресова опозиція має за собою величезний атут: нинішню міжнародну кризу, що пахне війною, і чисельну перевагу совєтських збройних сил. На минулотижневих сходинах през. Айзенгавера з конґресовими лідерами у Білому Домі голова Центральної розвідчої аґенції Аллен В. Доллес представив загальний нарис збройних сил у Середній і Західній Европі. У Східній Німеччині стоїть 315,000 совєтського війська і 15,000 совєтської поліції, 75,000 східньо-німецького війська і 45,000 східньо-німецької поліції. У західньому Берліні стаціонує 4,000 американських вояків і 7,000 англійського та французького війська. Не оприлюднено докладного числа західньо-альянтських військ, але стверджено, що наземні війська цілого Північно-Атлантійського пакту (НАТО) в Західній Европі нараховують щонайбільше 21 дивізію у порівнянні із 175 совєтськими дивізіями в східній Европі, але навіть та 21 дивізія — розпорошена (частинно у Північній Африці). Отже західня військова потуга далеко не досягає числа 96-ох дивізій, що його устійнено на папері в лютому 1952 році при плянуванні НАТО, як необхідний для оборони Европи мінімум. Не дивниця, що 75-літній голова конґресової військової комісії Чарлз Вінсон запитав Президента: чи в зв'язку з звідомленням Аллена Доллеса не виглядає нелогічним зменшування збройної сили ЗДА, та ще й при загрозливій ситуації в Берліні?

Президент відповів рішуче „ні". Він твердить, що західні альянти розпоряджають достатніми силами, щоб опанувати кожну ситуацію. Його твердження підтримав секретар оборони Ніл МекЕлрой запевненням, що Захід приготований на всі можливості бльокади в Берліні і зв'язаною з нею небезпекою нової війни. Шеф морських операцій, адмірал А. А. Бирке, у своїй промові в Торговельній палаті в Чарлстоні, Півд. Каролайна, 20 лютого ц. р. заявив: „Це не буде побрязкування шаблею, коли скажемо, що ЗДА мають уже тепер військову силу достатню, щоб знищити Совєтський Союз. Ми можемо зробити це на різний лад — могутньою стратегічною летунською командою, ракетами з літаконосців, тактичним летунством і ракетами з середньо-европейських баз. Совєтський Союз не всилі перешкодити нашому відплатному ударові, якщо він розпочав би загальну атомову війну. Тому атомова війна була б самогубством для СССР". Сам Айзенгавер подає такий речевий арґумент: На відношення збройних сил Заходу і Сходу не має жадного значення, чи наземна армія ЗДА нараховує 925,000 вояків і старшин, чи 870,000, бо Совєти в обох випадках мають величезну чисельну перевагу. Вирішними є перевага ЗДА у різнородності і якості літаків та ракет і наявність американських баз у цілому світі. Очевидно, що окремі шефи штабів, зокрема і особливо шеф штабу армії, ген. Максвел Тейлор, боронять чисельність підлеглих їм родів збройних сил і хочуть їх збільшення, а не зменшення.

Найважливіше в цій справі — це те, що ніхто не легковажить справи оборони ЗДА і всі здають собі справу з військової сили Совєтів.

Микола Вайда

БУДІВНИЧИЙ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

На день 15 березня припало 20-ліття проголошення Карпатської України самостійною державою, а на день 17 березня — 85-ліття з дня народження отця монсеньйора д-ра Августина Волошина, президента Карпатської України, замученого большевиками. З цієї нагоди згадаємо цю світлу постать найбільшого будителя і батька національного відродження Закарпаття, справжнього будівничого Карпатської України.

Отець монс. д-р Августин Волошин народився 1874 р. в селі Келечин, на Волівщині, де його батько був священиком. Народну школу закінчив у рідному селі, а гімназію в Ужгороді, де вступив на богословію, яку скінчив в Будапешті. Після висвячення єпископ мукачівської єпархії призначив його професором, а від 1917-го року директором греко-католицької учительської семінарії в Ужгороді.

Молодий священик о. А. Волошин уже до першої світової війни сконав велику працю в напрямі релігійного та національного піднесення свого рідного народу. Видав кілька підручників для шкіл катехизм та Біблію, які стали неоціненим джерелом для збереження рідної мови, греко-католицької віри і народности в часі найбільшого мадярщення нашого народу. Крім цього видавав брошури для народу („Поучительні Чтенія"), проповіді для священиків („Слово Боже") і причинився до видавання першого українського народовецького часопису „Наука" (1897), до закуплення друкарні (1899) і заснування Акційного Т-ва „Уніо" в Ужгороді, яке стало найбільшим видавництвом Карпатської України. На цей час припадають славні виступи о. А. Волошина в обороні кирилиці та старослов'янської мови, яку мадяри рішили викинути з церковних відправ.

По розвалі Австро-Угорщини, в 1918 році о. А. Волошин бере активну участь у боротьбі свого народу за визволення з-під мадярського панування. Великий патріот Закарпаття вже тоді добре знав, що його народ — частина українського народу в Галичині і над Дніпром, де стоїть золотоверхий Київ. В часі проголошення „Пунктів" президента ЗДА Вудро Вилсона він шукає можливостей об'єднання з Україною. Про це він виразно написав у своїх споминах: „Ми, цілком природно, могли думати тільки про те, що українці під і за Карпатами разом, спільними силами, створять свою державу... Тому першим нашим кроком було вибрати проф. Августина Штефана, як делеґата до Відня... Він поїхав до Відня у вересні 1918 р. і там радився з українськими послами..." (о. монс. д-р А. Волошин, „Спомини", в-во „Карпатський Голос", Филаделфія, 1959, стор. 53).

Коли не могло здійснитися бажання бути разом з українським народом, бо Україна вела тоді важкі бої з ворогами, а пляни тих, що ділили Европу були інші, тоді Закарпаття, під назвою Підкарпатська Русь, прилучилося до навоутвореної Чехо-Словацької республіки. Отець А. Волошин нав'язав тісну співпрацю з першим губернатором Підкарпатської Руси д-ром Г. Жатковичем і разом з ним поклав тверду основу під українське національне освідомлення Закарпаття, ставши членом-засновником „Руської Народної Ради" в Ужгороді, а опісля (1920 р.) — членом тимчасового автономного уряду.

З благословення єпископа мукачівської єпархії преосв. Кир Петра Гебея, о. А. Волошин засновує Християнську Народну Партію, від якої його вибирають послом до парляменту в Празі (1925-1929). В тому часі перевидає він шкільні підручники і видає нові: педагогіку й дидактику, методику для учительських семінарій, далі фізику, математику, „Науку стилізації", „Про соціяльне виховання", „О письменнім язиці підкарпатських русинів" (1921), „Спомини" (1923), твори „Без Бога ані до порога" та „Маруся Верховинка". Часопис „Наука" видавав далі під назвою „Свобода", яка стала органом Християнсько-Народної Партії. Для оборони греко-католицької віри заснував відомий і найбільш поширений на Закарпатті журнал „Благовістник" (1921-1939). Заснував католицьку молодечу організацію „Орли", Товариство дяко-учителів і причинився до поширення Марійських Дружин. Був основником, співосновником і головою різних кооперативних, культурних, промислових, фінансових та торговельних товариств, як т-ва „Просвіта" в Ужгороді, театру „Просвіти", Педагогічне т-во, Учительське т-во, Торговельний Союз, Кооперативний Союз, Підкарпатський Банк та ін. Був опікуном сиріт, для яких подарував свій поверховий дім в Ужгороді. На його прохання славний Галицький Митрополит Кир Андрей Шептицький вислав з Галичини до Ужгороду Сестер-Василіянок, які перебрали ведення сиротинця та греко-католицьких інтернатів при дівочій учительській семінарії в Ужгороді, а також в Пряшеві.

До найбільшої заслуги о. А. Волошина належить його праця на становищі директора учительської семінарії в Ужгороді. За час його директорства (1917-1938) вийшло в народ багато учителів, які найбільше причинилися до його освідомлення. Отець А. Волошин їздив по всьому Закарпатті, відправляв Служби Божі, проповідував у церквах і виголошував славні промови на з'їздах „Просвіти", Учительської Громади та пластунів, ведучи народ до славних днів Карпатської України 1938-го року, до утворення Карпато-Української Держави. 26-го жовтня 1938 р. президент ЧСР призначив його прем'єром уряду, а 15 березня 1939 року Сойм вибрав його президентом самостійної Карпатської України.

Цього дня, відкриваючи засідання Сойму Карпатської України, през. о. А. Волошин м. ін. сказав: „Світлий Сойме! Висловлюю глибоку вдячність Богові, що дозволив дочекати цього великого нашого свята, що є святом цілого українського народу. Дозволив якраз нам — найменшій частині української землі — бути вільними..."

Коли Мадярщина напала на самостійну Україну, о. А. Волошин зостався вірний своєму народові, заявляючи, що ніякий народ не має права панувати над другим.

На еміграції в Празі (1939-1945) о. А. Волошин став професором, опісля деканом і проректором Українського Університету. Написав цілий ряд праць: „Педагогічну дидактику", „Педагогічну методику" й „Педагогічну хрестоматію". Написав також п'єсу „Князь Лаборець", і драму „Син Срібної Землі". Працював над пляном українського шкільництва в самостійній Україні.

Зайнявши Прагу, большевики арештували о. А. Волошина і примушували його перейти на московське православіє. Але він рішуче відмовився і помер вірний своїй Церкві і своєму народові. Про його святість і про його мученичу смерть шепотом говорять тепер на Закарпатті, згадують в молитвах Мовчазної Церкви.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 20-ти мільйонового майна організації!

З наших буднів

ПРО ОЧІ ЗАВИДЮЩІ

Польський поет Лехонь, який на свободі вибрав свободу і скочив з 18-го поверху на брук 5-ої Евню, сказав колись про своїх земляків декілька терпких слів.

— „Всюди (сказав) у світі є заздрісні люди, але найбільше їх між поляками. Бо в людей, звичайно, заздрить поет поетові, а швець шевцеві. В нас — поет заздрить шевцеві, а швець — поетові".

Якби ми, українці, в розпорошенні сущі, хотіли бути чесними з собою і так добре грюкнули себе кулаком у груди, то побачили б, що гріх завистизаздрости доволі популярний і в нас, що наші шевці теж заздрять поетам, а поети — цирулікам. Взагалі — справи національної гордости й задрости якось дивно посплітались і перемішались у нашій загадковій природі...

Правда: ми страшенно горді, коли якийсь фільмовий актор світової слави признається до українського походження, або якийсь мистець чи вчений здобуде світове визнання, або коли наш футбольний клюб натовче поляків, греків чи німців.

Це — факт.

І впарі з тим, як же часто ми не всилі цього пережити, нас, просто сказавши, чорти беруть і заздрість розсаджує, коли наша людина поростає в пір'я, чимось вибивається понад голови інших, чи то в бизнесі, чи в асекурації, взагалі робить т. зв. кар'єру, або, навіть, коли виграє на телевізії 64 тисячі долярів.

Бо, ніби, яким правом, чому він — а не я? А коли вже не я, то чому не мій ґеніяльний син, брат, сват, кум чи хоч би людина з нашої партії?

А вже найгірша біда, коли ці ревнощі-заздрощі і амбіції переносяться з приватного подвір'я на громадсько-політичну арену. Для прикладу ще раз згадаймо недавні святкування нашої (пожалься, Господи) соборности і незалежности. Ну от, в одному місті одна, скажемо, група „вирвалася" наперед і влаштувала це свято без участи другої. Але свято було ОК: були прапори і проклямації, привіти і декламації, виступив губернатор, виступив мейор міста, і публіка дописала, — значить все пройшло в порядку, і для визвольної справи зроблено добру прислугу.

Ну, що страшного сталося б (питаю), якби друга група махнула рукою і сказала: „А, Бог з ними, зробили свято, то зробили, все це пішло на наш, загальний рахунок, а ми, наново, вирвемося колись, при іншій оказії, і їх переплюнемо!"

Та ні, бо очі „завидющі" не дають спокою, а партійна заздрість зганяє сон із повік! Як то може бути, щоб їм, сяким-таким -івцям удалася академія? А ми від кого, від мачухи?.. Давайте, втремо їм носа!

Ну, і починається наново ціла каруселя! Збирається делеґація, йде до мейора чи до губернатора, розписують листи до сенаторів, запрошують представників поневолених націй, роблять ще одну академію, ще раз читають універсали, ще раз декламують віршики про соборність, ще раз співають „Ще не вмерла..."

Так, це правда, „ще не вмерла", але з такими соборниками, то й вижити важко. Добре сказав якийсь дотепний голов'яга, що українцям на еміграції повинно бути поліційно заборонене влаштовувати національні свята й ювілеї, бо кожна святочна оказія дає тільки привід до чергового скандалу.

Не хотів би я, щоб мене назвали чорним круком, але ж тремтить моє серце передчуттям тривожним за твій славний ювілей, Великий Гетьмане, Іване Мазепо!

Ікер

Юрій Таркович

ШКІЛЬНИЦТВО В ЗДА І СССР

Деякі відвідувачі царства Хрущова, вертаючись до цієї країни, стараються довести те саме, що й совєтська пропаґанда, а саме — що шкільництво в Совєтському Союзі знаходиться на такому високому рівні, що ЗДА приходиться вже наздоганяти в цій ділянці Совєтський Союз. Тим часом факти і дані доводять недвозначно, що середня і висока шк. освіта в ЗДА куди ширші і доступніші для молоді, як це має місце в країні комуністичної диктатури.

Почнемо з середньої школи, в СССР т. зв. десятирічки (до нових недавно оголошених реформ), а в ЗДА „гайскулу". Минулого шкільного року в совєтських середніх школах навчалося 5,200,000 хлопців і дівчат, а в середніх школах ЗДА 7,500,000 — на 2,300,000 більше. Коли зважити, що СССР має кругло 210,000,000 населення, а ЗДА приблизно на 40 мільйонів менше, то виходить, що в цій країні навчається майже в два рази більше середньошкільної молоді, як в СССР. Ці дані підтверджує ще й той факт, що в СССР минулого року було приблизно 20,000,000 осіб із закінченою середньою освітою, а в ЗДА є їх 33,000,000. Беручи до уваги кількість населення в обох країнах, приходимо до висновку, що в ЗДА осіб із повною середньою освітою майже в два рази більше, як в Совєтському Союзі.

„Вищі навчальні заклади" СССР стоять далеко позаду в порівнянні з високими школами-університетами ЗДА щодо кількости студентів. У країні „побудованого соціялізму", де університет нібито доступний для кожного юнака, вступає у високі школи кожного року приблизно два мільйони молоді, а в „капіталістичній Америці" — три мільйони. Восени 1958 року вступило в каледжі і університети ЗДА аж 3,258,556 студентів, і кожного року кількість студентів у цій країні збільшується. Тим часом в СССР уживають драстичних заходів, щоб кількість студентів у високих навчальних ракладах зменшувати, а молодь, що мала б до них вступати, посилати на фабрики і в колгоспи. Пропорційно до кількости населення, в ЗДА навчається у високих школах знову ж таки в два рази більше молоді як в СССР. Кількість осіб з високою освітою в ЗДА обчислюється на 7,500,000, а в СССР всього на 3,200,000 осіб. В ЗДА на 1000 осіб населення 44 мають високу освіту, а в СССР — лише 16.

Проте, в одній шкільній ділянці СССР випередив чи пак наздогнав ЗДА. Це — в ділянці технічної освіти. У московському царстві начислюється тепер 720,000 технічних спеціялістів, а в ЗДА приблизно 600,000. На 1000 осіб населення і в ЗДА і в СССР є 3,6 особи з високою технічною освітою.

Ці дані ясно вказують на те, що совєтська шкільна система в цілості не тільки не випередила систему американську, а, навпаки, далеко від неї відстає, зокрема ж щодо можливостей навчання для молоді.

Петро Одарченко

ІВАН ФРАНКО ПРО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(6)

Високе почуття національного обов'язку у Шевченка не знало ніякого компромісу. Йому певне доводилося не раз говорити про надії, які дехто з українців покладав на ласку згори, на соціяльні чи національні милості з висоти престолу... Шевченко, що зазнав на собі всю безодню самоволі та притиску можних, ані на хвилю не дурив себе такою надією і немов у відповідь таким ілюзіоністам кличе в своїх Неофітах:

Горе з вами!
Кого благати ви прийшли!
Кому ви сльози принесли!
Свою надію! Горе з вами!
Кого благаєте, благії,
О нерозумнії, сліпії!
Чи ж камінь милує кого?
Молітесь Богові Святому,
Молітесь правді на землі,
А більше на землі нікому
Не поклонітесь!

Але що ж таке та правда на землі? В Шевченковій поезії дуже часто ся фраза являється тим самим, що суд і кара; та іншим разом се життя серцем, життя во любові до людей. Він молиться Богу:

А дай жити, серцем жити
І Тебе хвалити.
І Твій світ нерукотворний
І Тебе хвалити.

В одним і другім разі, чи ходить о розірвання кайданів, о змазання зо світа давніх провин кривавою купіллю, чи ходить о уможливлення сумирного, люб'язного життя і співділання людей на землі, першим і найвищим заповітом людини, що почувається до своїх людських і національних обов'язків, являється ненастанна, розумна праця; найтяжчим злочином і нещастям — після гріху апостазії (тобто національної зради, відступництва, ренеґатства — П. О.), являється добровільна чи примусова бездіяльність, пасивність та байдужість.

Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше спати, спати,
І спати на волі,
І заснути навік віки,
І сліду не кинуть
Ніякого — однаково,
Чи жив, чи загинув.

...Не за себе одного, а за всіх нас молився він Богу:

Не дай спати ходячому,
Серцем замирати
І гнилою колодою
По світу валятись!

Він надіявся на силу слова — рідного, животворного слова, що „серце б'ється, ожива, як їх почує"; надіявся на те, що не зважаючи на всі насильства, на всю погань, на всю нашу слабість та бездарність, усе таки

правда оживе,
Натхне, накличе, нажене
Не ветхеє, не древлє слово
Розтленнеє, а слово нове
Між людьми криком понесе
І люд окрадений спасе.

В тій надії і в тих заповітах Шевченкових мусимо й ми стояти, мусимо твердо й ясно бачити, що тільки в них наш порятунок, тільки в них наша будущина".

З такою надзвичайною силою і глибиною схарактеризував Франко виключну вагу ґеніяльного поетичного слова Шевченкового для Українського Народу, вагу тих священних заповітів, що їх залишив українському народові „володар душ і кермавич поколінь" Тарас Шевченко. Глибоко усвідомивши собі ці величні Шевченкові заповіти, Іван Франко пішов вперед по шляху, вказаному великим Шевченком. Франко, як і Шевченко, перейнятий почуттям великої безмежної любови до рідної України і до свого народу, все своє життя невтомно працював і боровся за велику справу національно-державного визволення України.

Симон Петлюра в своїй статті „Іван Франко — поет національної чести" так схарактеризував Великого Каменяра: „Після Шевченка долю поета-проводиря національного ідеалу українського народу перейняв Іван Франко і це високе покликання гідно і з честю виконав... Франко виявив історичну чуйність в розумінні національного ідеалу, ввів у нього нові моменти і риси, що обумовлені сучасним йому станом у розвитку українського народу, і тим сам сприяв дальшій кристалізації його. Якщо у Шевченка була глибока віра в незужитковані сили рідного народу, в те, що історія його хоч наче й перервана, все ж іще не закінчена і скаже своє слово; якщо Шевченко був сильний як поетичний висловник рідного народу, саме цією захоплюючою вірою, — то у Франковій поезії, — підкреслює Симон Петлюра, — ми бачимо перехід віри в певність, у переконаність у тому, в що вірило попереднє покоління.

„Життя, — каже Симон Петлюра, — виправдало генієву віру, віра створила діло, діло перетворилося в тисячні факти національного пробудження". (Симон Петлюра. Статті, листи, документи. Ню Йорк. Видання Української Вільної Академії Наук у ЗДА. 1956, стор. 172-173).

Це національне пробудження привело в 1917 році до Української Національної Революції, яка розвивалася під прапором Шевченка. В ті роки ,в дні найбільшого вияву національної думки, — каже Андрій Ніковський, — над усіма політиками, партіями, ватажками і парляментами ...панував Він один:

Український поет!

„...Українську переможну революцію зробив Шевченко!"

Шевченкові дні — це не тільки дні спогадів про великого поета України. Це дні, коли українці, розпорошені по всьому світі, відчувають свою єдність. Це дні, коли серця, осяяні сонцем Шевченкової Любови і Віри, підносяться з похмурих низьких долин щоденних турбот і дріб'язкової буденщини до світлих вершин вищого буття і вищих ідеалів. Це дні, коли кожна чесна українська людина з глибокою пошаною схиляє своє чоло перед Національним Пророком, і коли вона разом із найвірнішим послідовником Шевченка Іваном Франком в глибині своєї душі дає урочисту обіцянку:

„В тій надії і в тих заповітах Шевченкових мусимо і ми стояти, мусимо твердо і ясно бачити, що тільки в них наш рятунок, тільки в них наша будущина".

(Кінець)

„СПОМИНИ" АВГУСТИНА ВОЛОШИНА

В рямцях відзначування 20-ліття проголошення державної самостійности Карпатської України, що совпадає із 85-літтям народження о. монс. д-ра Августина Волошина, президента Карпато-Української Республіки, Видавництво „Карпатський Голос" у Филаделфії, Па., випустило в світ нове видання: о. Монс. Д-р Августин Волошин, Спомини. Релігійно - національна боротьба карпатських українців проти карпатського шовінізму, Филаделфія, 1959, м, 8, 56 сторін.

Зміст: Вступне слово ред. Миколи Вайди: Як ми основували Акційне Т-во „Унія"; Мадярська Літургія і карпатські українці; Про церковну автономію; До історії нашої преси; Боротьба за кирилицю; Ужгородська „Руська Народня Рада".

В своїх споминах о. монс. А. Волошин описує свою участь у боротьбі карпатських українців проти мадярського шовінізму до першої світової війни (до 1918) та про перші роки Карпатської України в рямцях Чехо,- Словаччини. Перше видання тих „Споминів" появилося в 1923 р. в Ужгороді, і оце по 36 роках їх перевидано. Ці спомини чолового пробудника і батька українського національного відродження Закарпаття дуже цікаві й залишилися вони актуальними ще і донині під певними аспектами. В них подано початки національного відродження Срібної Землі, яка пережила трагедію і нею засвідчила свою невідємність від свого материка — України.

Автор „Споминів" стверджує виразне бажання сдности Закарпаття вже наприкінці першої світової війни. По прийнятті альянтами принципу самовизначення народів за базу розв'язки питання поневолених Австро - Угорщиною народів, провідники карпато - українського політичного життя негайно розпочали акцію визволення своєї вужчої Батьківщини. На стороні 53 читаємо такі слова: „Ми, цілком природно, могли думати тільки про те, що українці під і за- Карпатами, разом спільними силами створять свою держжаву... Тому першим нашим кроком було вибрати проф. Августина Штефана як делегата до Відня. Він виїхав до Відня у вересні 1918 р. Там проф. Штефан радився з українськими послами".

„Спомини" о. А. Волошина дають можливість пізнати деякі фрагменти часів найбільшого гнету України мадярами, а заразом довідатися про стоїчну поставу карпато - українських національних, ще незмадяризованих провідників в обороні національної самобутности. Оцей „поранений брат", яким називав Михайло Драгоманів Закарпаття вкінці минулого сторіччя, одужав, блиснув своїм політичним розумом, брязнув гострою зброєю і перед 20-ти роками доконав Великого Акту. Згідно з духом того Акту, оце вже 14-ий рік Карпатська Україна в складі Української Радянської Соціялістичної Республіки разом із іншими українськими землями бореться за визволення з-під російсько - большевицького терору та за відновлення Самостійної Соборної Української Держави.

Було б побажаним, щоб „Спомини" о. А. Волошина прочитали всі українці вільного світу, а водночас підтримали Видавництво „Карпатський Голос" у Филаделфії, яке з нагоди 150-річчя від народження національного пробудника Закарпаття з половини 19-го сторіччя, о. Олександра Духновича, в 1953 р. видало „Великий Пробудитель Закарпаття", а в 1956 р. Ю. Боржави „Від Угорської Руси до Карпатської України". Оце вже третє, хоч невелике розміром, але цінне змістом видання призначене насамперед для ведення освідомної праці серед все ще збаламучених закарпатських русинів давньої дати на терені ЗДА. Але „Спомини" о. А. Волошина — це цінні свідчення чолового учасника боротьби за збереження національного „Я" українців Закарпаття. Це вже історичного значення джерело! Тому треба привітати перевидання цього унікату на теренах вільного світу.

Д-р Петро Стерчо

● **Спілка Об'єднані Автомобільні Робітники в Дітройті** плянує на день 8-го квітня вислати до Вашингтону окремий поїзд із 1,500 безробітними, що разом з іншими робітниками демонструватимуть проти безробіття, яке охопило п'ять мільйонів людей.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Джерзі Ситі, Н. Дж.

Громада працює

Після посвячення та відкриття новозбудованого Народного Дому, що відбулося восени 1958 р., наша громада, увійшовши у власну хату, взялася за зорганізування 3-ох Великих Роковин. Коли йде про відзначення національних свят, то тут головну ролю відограє місцевий Відділ УККА, який очолює довголітній голова п. А. Шаран, що багато праці віддає для місцевого громадського життя.

Відділ УККА скликає сходини Управи УККА та представників місцевих товариств. Активну участь беруть такі товариства: ООЧСУ — голова п. Іван Цьолко; Самопоміч — голова інж. Б. Турко, який також заступає голову Відд. УККА і багато часу та праці витрачає в розбудові громадського життя. Пан М. Бура заступає СУМ і рівночасно є головою Батьківського Кружка місцевої Рідної Школи та працює в ООЧСУ. Він як декоратор прикрашує сцену на наші національні свята. Заступлений є також новозаснований Відділ Союзу Українок панею М. Турко, яка не жаліє труду та помагає у зорганізуванні наших Свят. Молодий та енергійний працівник на народній ниві — заступає Пласт — п. Юрій Ференцевич. Місцеву духову оркестру заступає п. М. Жук (а тепер п. Ілля Гуцуляк). Від Рідної Школи бере участь інж. Ю. Харченко, від Провидіння — п Кирило Піддубчишин. Є також заступлені Відд. УНСоюзу секретарями — п. М. Бараном, І. Грабаром, Бутковським і Притуляком. З Управи УККА беруть ще участь у праці 2-ий заступник п. П. Костів, який своєю кожночасною присутністю, щирістю та щедрістю помагає Громаді; культ.-освіт. референт проф. Ващук, який є головним аранжером свят, касир П. Литвинка, який не тільки своєю касієрською здібністю, але і технічною вмілістю допомагає Громаді та п. В. Гіль, заслуж. громадський піонер. Ще слід надмінити пані Драган, яка як член Управи УККА та одна з директорів Народного Дому невпинно працює для добра цілої Громади. На згадку заслуговують ще енергійний працівник СУМ п. Петро Вох, проф. Мухин, п. Костів, п. Колодій, п. Петришин та секретар УККА, п. В. Білик.

Вище наведені громадські працівники причинилися до влаштування 3-ох Великих Роковин, які відбулися у нашій Громаді, а саме: 2-го листопада 1958 р. Академія, присвячена 40-літнім Роковинам Листопадового Зриву; 7-го грудня 1958 р. Протестаційна Манiфестація у 25-ліття голоду в Україні, та 25-го січня 1959 р. — Свято Великих Січневих Роковин.

Вкінці слід ще відмітити, що з приходом нового пароха місцевої української греко-католицьк. церкви Всч. о. Нитона Борси місцеве національне життя набрало більше релігійного характеру. Відділ УККА стоїть напередодні річних Заг. Зборів. Згідно з новою поправкою до статуту, кожний повний платник Національного Датку може брати участь у виборі нової Управи та бути вибраним. Отже всі будьмо присутні та створім сильну репрезентацію нашої Громади та в згоді й єдності працюймо для дорогої всім нам української справи.

В. Б.

П. С. До іншого звідомлення з нашої Громади, а саме до надрукованого в „Свободі" з 25-го лютого допису про Спільну Просфору, слід додати, що між Панями, які причинилися до успіху імпрези (робили голубці), були це п-ні Грицак, Назар і Пилипчак.

Йонґставн, Огайо

„Спільна Кутя" Осередку СУМА

Місцевий Осередок СУМА ім. полк. Е. Коновальця влаштував 17-го січня імпрезу „Спільна Кутя". Свято отворив голова Осередку п. Микола Чепак, а о. монсіньйор Лев Адамяк, парох церкви пресв. Тройці провів молитву та поблагословив Просфору, яку Юні Сумівки рознесли по столах враз з побажаннями від Осередку СУМА. По привіті, який сказав о. Адамяк, присутні засіли до багатої традиційної вечері, яку приготовила Жіноча Секція Осередку СУМА під проводом пані магістер К. Жмуркевичевої. Очевидно, що була також добра кутя. Під час вечері виголосили короткі промови д-р Р. Стахура, сеньйор-громадянин п. Пилип Ясновський зі Шарпевіл. Па., та пані мґр. К. Жмуркевичева, яка згадала всіх тих, яких ми залишили там далеко, на Рідних Землях, і які певно не мають змоги влаштовувати такі гарні святочні сходини, як ми тут, та подякувала членицям Жіночої Секції Осередку СУМА за їх корисну працю та зокрема за приготування вечери. Голова місцевого Відділу УККА п. Михайло Ярош представив присутнім дистриктового суддю п. Рікерта, який подякував за це, для нього таке миле запрошення на нинішній вечір та висловив свій подив для наших гарних святочних звичаїв, які ми так старанно зберігаємо. Симпатичне враження зробив на всіх присутніх виступ пані Проць, яка попросила про слово і в імені Жіночої Секції Осередку СУМА подякувала пані Жмуркевичевій за її відданий та жертвенний провід Секції та предала їй гарну китицю рож.

Під кінець вечері переведено збірку на видання книжкою, цікавої праці п. П. Ясновського „Спомини Піонера", яка то збірка принесла 60.50 дол. По скінченні вечері відбулась концертова частина імпрези, під час якої чоловічий хор при Осередку СУМА „Трембіта" відспівав гарно під диригентурою мґр. Мирона Жмуркевича, цілий ряд колядок а діти Юного СУМА виставили п'єску Лідії Горбачевської „Чари різдвяної ночі". Цю п'єску вивчали з дітьми пані Жмуркевичева, режисерувала пані Валентина Стахурова, б. артистка театру М. К. Садовського в Києві, характеризував п. Василь Прокопик, а гарні костюми пошили дітям їх мами, члени Жіночої Секції Осередку СУМА під проводом п. Володимира Мисева.

Є тяжко вичислювати поіменно всіх тих юних артистів, бо їх було багато. Але можна сказати на загал і їм на славу, що вони всі вив'язалися добре із свойого завдання, вміли свої ролі добре та були гарні в своїх костюмах. Численна публіка була вдоволена з гарної вистави та нагородила всіх виконавців і тих, що цю виставу підготовили, бурхливими оплесками.

Цю вдалу імпрезу закінчено загальною забавою з танцями.

Д-р Роман Стахура

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт Ю. Шугана

20-го лютого 1959 р. в залі Ураїнського Народного Дому в Ню Йорку відбувся музичний іспит зрілости Ю. Шугана у формі самостійного концерту. Програма складалася з творів Кореллі (Ля Фолія), Бруха (концерт ґ-моль), Шосон (Поема), Фоменка (Леґенда), Сарасате (Андалюзійська романца) і Де Фая (Еспанський танок).

Випускаючи свойого нового вихованця, Український Музичний Інститут, а зокрема його учитель проф. В. Цісик, випровадили багатонадійного, молодого і талановитого скрипаля Ю. Шугана на шлях професійної музичної кар'єри. Бо справді виконання окремих точок програми вказували на великі осяги Ю. Шугана: його незаперечну музикальність, артистичний темперамент, глибокий, співний і виразовий тон, шукання за виявленням душі твору, технічну заавансованість. Скрипка — це той упривілейований інструмент, що з своєї природи виявляє найширшу ґаму найтонших емоційних відтіней. І Ю. Шуган на своєму концерті доказав цього: він зумів добути живий тон; це, на мою думку, треба вважати за найбільший атрибут його таланту.

Були рясні оплески, були наддатки і коші квітів, були підняті вгору серця публіки, що по береги заповнила концертову залю. Молодий адепт грав на скрипці майстерної роботи п. Дідченка. Партію фортепіяну виконував директор УМІ, проф. Р. Савицький.

Ігор Соневицький

КОРОТКІ ВІСТІ

● **Контр - адмірал Джордж Дуфек**, який вернувся з дослідної праці в Антарктиці, заявив, що немає певних причин не вірити в існування „літаючих тарілок". „На мою думку, — сказав він журналістам, — це є глупо твердити, що у всесвіті, крім нас, не можуть існувати інтеліґентні люди". Контр - адмірал Дуфек гадає, що деякі з тих „метеорів", які експльодують в земній атмосфері, можуть бути „літаючими тарілками, які злетіли з Венери або з якоїсь іншої плянети разом із живими створіннями".

● **Президент Айзенгавер** заперечив на пресовій конференції поголоску, нібито він асиґнував на будову джетових літаків для свого особистого вжитку 90 мільйонів долярів, а одночасно не дозволив асиґнувати 60 мільйонів дол. на те, щоб затримати в збройних силах 55,000 вояків. Президент сказав, що 55,000 вояків коштують річно 250,000,000 долярів, і що він ніяких джетових літаків не потребує. „Я не знаю, чи взагалі колинебудь літатиму джетом", — заявив Президент.

● **Президент Айзенгавер** заявив журналістам, що члени його кабінету мають свою думку про важливі державні проблеми, і тому також секретар оборони Ніл МекЕлрой може різнитися з ним у своїх поглядах. „Я не люблю, — сказав Президент, — таких людей, які тільки „потакують" своїм зверхникам, і тому в моєму кабінеті немає потакайлів".

● **У містечку Монтічелльо**, Н. Й., поширилась нова фома інфлюенци, внаслідок чого майже четвертина дітей не явилася до школи. Діти хворіють на цей рід інфлюенци два - три дні. Шкільна адміністрація не припиняє навчання в школі, бо гадає, що це малощо помогло б у боротьбі проти пошести.

● **Вільямс Гобс**, американський фотограф, що попав у засідку, зроблену альжирськими партизанами на авто, яким він їхав з двома товаришами, прийшовши до притомности після одержаних ран, списав докладно, як відбулась засідка. Чотири альжирські партизани вискочили з хащів на середину дороги й обстріляли авто ручними скорострілами. 65-річний фотограф Гомер Флінт Келлемс, який сидів за кермою, кричав: „Американ, американ!", але завзяті альжирські партизани не звернули на те уваги. Келлемса і 19-річного французаперекладача вбито а Гобс врятувався, прикинувшись мертвим. Згодом французи повідомили, що тих чотирьох партизанів наздогнали і застрелили в сутичці.

● **Єгипетська преса** принесла вістку що до Каїро приїдуть незабаром „сам" Нікіта Хрущов і якийсь високий комуно - китайський „достойник". Хрущов ніби стривожений протикомуністичними зарядженнями президента Нассера, а Нассер — совєтською підривною роботою в Іраку і Ливані.

● **У селі Гербіґтен в Швайцарії**, від минулого четверга обсунулась на яких 30 цалів гора вагою приблизно мільйон тони. Тепліша погода прискішує обсування гори, що загрожує названому селу. Фахівці твердять, що це — не звичайна лявіна, а процес викликаний якимсь внутрішнім потрясенням. Найбільш уперті мешканці Гербіґтену нарешті дали себе переконати й вибралися з села, вибравши весь свій дорібок.

● **Англійський віце-міністер закордонних справ** Дейвід Ормсбі Гор повідомив що колишній англійський дипломат Гю Брджес який стояв на шпигунській совєтській службі і втік до СССР в 1951 році, звернувся з просьбою дозволити йому відвідати в Англії свою родину. Англійський уряд відмовився ґарантувати йому право свобідного повороту до Москви.

✝

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями та Знайомими,
що після 15-літнього скитання по чужині,
прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла у вічність
дня 10-го березня 1959 року в Coal City, Ill.,
НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА, МАТУСЯ та БАБУСЯ,

бл. п. Ростислава Ольга СМИК

Покійна народилася дня 25-го лютого 1885 р., в сім'ї Франка й Іванни з Лецких Кузеля в Бережанах — Україна.

ПОХОРОНИ відбудуться в СУБОТУ, дня 14-го БЕРЕЗНЯ 1959 року, в год. 9:00 рано, з похоронного заведення Михайла Канюка, до церкви св. о. Миколая в Шикаго.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Муж — о. ПЕТРО
Діти — о. БОГДАН і ВОЛОДИМИРА з ЗАЯЦІВ
СТЕФАНІЯ і о. ВОЛОДИМИР ТАРНАВСЬКИЙ
д-р РОМАН і ЛІДІЯ з КОЖУШКІВ
Внуки — АНДРІЙ, ТЕТЯНА, ОЛЕКСАНДЕР, МИРОН, РОСТИСЛАВ, ЮРІЙ, ЄВГЕН, РОМАН і МАРКО

Замість вінків і квітів, Родина просить складати пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійної та на добродійні цілі.

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. д-ра **КОРНИЛА ТРОЯНА**
складаємо — $15.00
Т-ву „Самопоміч" в Ню Йорку
для залишенців в Европі.
Марія і Роман **КОБРИНСЬКІ**

ВИТНІТЬ! ЗБЕРЕЖІТЬ! КУПІТЬ!

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ

за половину ціни і нижче

СПИСОК Ч.3.

(Для дітей і молоді за серіями!)

А. КАЗКИ БАГАТО ІЛЮСТР. ДІТЯМ ВІД 2 ДО 6 РОКІВ:

		Ціна	За
1.	***Весела Праця, баг. іл.	$ 0.25	$ 0.15
2.	***Омелькова Сім'я, багато ілюстр.	0.25	0.15
3.	**Коза-Дереза, багато ілюстр.	0.35	0.20
4.	**Лисичка, Котик і Півник	0.35	0.20
5.	**Мати-Коза, багато ілюстр.	0.35	0.15
6.	**Рись-Мати, Брат і Сестра	0.35	0.15
7.	**Свиня Зілля, багато ілюстр.	0.25	0.15
8.	**Рідна Хата, багато ілюстр.	0.25	0.15
9.	**Писанка, багато ілюстр.	0.35	0.20
10.	**Дідова Ріпка, багато ілюстр.	0.35	0.20
11.	**Казка Дітям Невеличка, ілюстр.	0.35	0.20
*12.	**Наше Військо, кольорове	0.50	0.35
13.	**Дідова Дочка, багато ілюстр.	0.30	0.15
*14.	Сидор-Чарт: Ліля й Славко, ілюстр.	0.50	0.30
*15.	Забіла: Зайчатко та Їжак, ілюстр.	0.35	0.20
*16.	Шкрумеляк: Юрза-Мурза, ілюстр.	0.60	0.35
*17.	Іваненко: Лісові Казочки	0.50	0.35
18.	Соловій: Звірячий Зимовник, ілюстр.	0.60	0.25
19.	Вільшенко: Швець Копитко, ілюстр.	0.30	0.15
20.	Бут: Співомовки, багато ілюстр.	0.60	0.30
21.	" Максим і Марко, баг. ілюстр	0.75	0.40
22.	*** Українські Нар. Казки, ілюстр.	0.35	0.15
23.	Рудченко: Укр. Нар. Казки, ілюстр.	1.25	0.70
*24.	Магир: Пригоди Котика, ілюстр.	0.60	0.35
25.	Андерсен: Принцеса на Горосі	0.35	0.20
26.	Брати Грімм: Червона Шапочка	0.35	0.20
27.	Корнієнко: Запорозький Скарб	0.35	0.20

Б. КАЗКИ ДІТЯМ — ВІД 6 ДО 10 РОКІВ ЖИТТЯ:

		Ціна	За
28.	Завадович: Зимові Царівни, ілюстр.	0.60	0.30
29.	Грінченко: Олеся, баг. ілюстр.	0.35	0.20
30.	Українка Л.: Біда Навчить	0.25	0.15
31.	Коцюбинський: Ялинка, ілюстр.	0.25	0.15
*32.	Глібів: Байки, баг. ілюстр.	0.60	0.35
33.	Лепкий: Казка про Ксеню	0.60	0.35
*34.	Вуйко: Пригоди Юрчика Кучерявого	0.75	0.40
*35.	Забіла: Чарівна Хустинка, ілюстр.	0.50	0.35
*36.	Вовчок: Сестричка Мелася, ілюстр.	0.50	0.35
37.	Вільшенко: Чорнокнижник з Чорногори, багато ілюстрацій	0.75	0.40
*38.	Франко: Коли Звірі Говорили	1.00	0.65
39.	**КАЛІГРАФІЯ дітям	0.35	0.15
40.	**РАХУНКИ дітям, баг. ілюстр.	0.60	0.25

В. ІЛЮСТР. ОПОВІДАННЯ ДІТЯМ — ВІД 10 ДО 14 Р.:

		Ціна	За
*41.	Петренко: Пригоди Юрка Козака	1.25	0.75
*42.	Степенко: Як Юрко Подорожував	1.25	0.75
43.	Коков: Слідами Забутих Предків	0.50	0.30
44.	Лотоцький: Вільгельм-Тель	0.60	0.35
45.	" Ведмедівська Попівна	0.35	0.20
46.	" Пригоди Езопа, ілюстр.	0.50	0.30
*47.	Лепкий: Каяла, ілюстр.	0.60	0.35
*48.	Франко: Абу Касимові Капці	1.00	0.50
*49.	" Оповідання (5 оповідань)	1.00	0.50
50.	" Чотири Казки, стар. дітям	0.35	0.15
51.	Де-Фо: Робінсон Крузо, ілюстр.	1.00	0.50
52.	Фільгеленес: За Вітчину!, ілюстр.	0.50	0.30
53.	**КОНТУРОВА МАПА УКРАЇНИ!	0.35	0.15
*54.	Переяславець: Пісня Про Княжу Україну	1.00	0.30
55.	**ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (В неволі), ілюстр.	1.00	0.70
56.	Кащенко: Над Козацьким Порогом	0.25	0.15
57.	" Зруйноване Гніздо	0.25	0.15
58.	" З Дніпра на Дунай, ілюстр. опов.	1.00	0.50
59.	Вовчок: Інститутка, ілюстр.	0.75	0.40
60.	" Дев'ять Братів і 10 Сестра	0.50	0.30
61.	" МАРУСЯ, гарна повість	1.50	1.00

Г. ПОВІСТІ, ОПОВІДАННЯ, ПРИГОДИ ДЛЯ МОЛОДІ — ВІД 13 ДО 18 Р. І ВСІХ СТАРШИХ:

		Ціна	За
62.	Лепкий: Сотниківна, істор. повість	2.30	1.00
63.	Чайковський: Сонце Заходить	2.00	1.25
64.	" Олексій Корнієнко, 3 томи	4.50	2.30
65.	" Відплатився, істор. повість	2.00	1.25
66.	" Олюнька, оповідання	2.50	1.25
67.	Засірна: Тиміш Хмельниченко	2.00	1.00
68.	" Гетьман Сагайдачний, ілюстр.	1.00	0.60
69.	Опільський: Вовкулака, істор. оповідання	1.00	0.50
70.	Франко: Іван Вишенський, ілюстр.	1.00	0.50
71.	" Захар Беркут, ілюстр.	1.50	1.00
72.	Гоголь: Тарас Бульба, ілюстр.	1.50	0.75
73.	Ценевич: Злощасний Самоцвіт	2.00	1.25
74.	Бохенський: Тайна Червоного Посольства, гарна повість	1.75	0.75
75.	Чернява: На Сході — Ми!	1.50	0.75
76.	Шкрумеляк: ЧЕТА КРИЛАТИХ!	2.00	1.00
77.	Орлівський: БАГРЯНИЙ ХРЕСТ!	1.25	0.75
*78.	Чайковський: ПОБРАТИМИ	2.00	1.50
79.	Будзиновський: Під Одну Булаву	1.00	0.50
80.	" Пригоди Запорожців, гарне	2.00	1.25
*81.	" Перед Бурею, стор. 128, лише		0.35
*82.	" На Кавказі, стор. 104, лише		0.35
*83.	" Ні Парубки, ні Вдівці, лише		0.35
84.	**Дружини Укр. Націоналістів	1.25	0.65
85.	Андрущ: МАТЕМАТИКА, для всіх	1.50	0.75
86.	Будзиновський: Ішли Діди на Муки	1.00	0.50
87.	Бульвер: Несамовитий Дім!	0.50	0.25
88.	Ващенко: Виховання Волі і Характеру, 2 великі томи, разом	4.00	2.75
89.	Верховинець: ІДЕШ, БРАТЕ МІЙ	0.75	0.50
90.	Возняк: Про Український Театр, 280 стор.	2.00	1.00
91.	Грінченко: Серед темної ночі, лише	[illegible]	0.50
92.	Ерем: СОВЄТСЬКИЙ АКВАРІУМ	1.00	0.30
93.	Залеський: Теорія Музики	1.00	0.50
94.	" ІСТОРІЯ УКР. МУЗИКИ	0.35	0.20
95.	Заклинська: Як задержати здоров'я	1.50	0.50
96.	Ігорків: Сердечний Віночок (деклямації)	1.25	0.70
97.	Коваль Н.: Дискутувати-викривати	0.25	0.10
98.	" Злочини Москви у Вінниці	0.25	0.15
99.	" Капелюх і Репатріяція	0.35	0.15
100.	" Ми — Українці!, спомини	1.00	0.40
101.	Котляревський: ЕНЕЇДА, — зі вступом Б. Лепкого	1.50	1.00
102.	" Москаль Чарівник	0.25	0.10
103.	Мазепинець: Дурні Діти!, гарне	1.50	0.75
104.	Костомарів: Книга Битія Укр. Народу	0.50	0.25
105.	" Кудеяр, істор. повість	1.25	0.75
106.	Куліш: Чорна Рада, істор. повість	2.00	1.25
107.	Кудрик: ВПЕРЕД!, маршові пісні	1.00	0.50
108.	Д-р Липа: ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ	1.50	0.50
109.	" РОЗПОДІЛ РОСІЇ	1.50	0.50
110.	" Ліки під ногами, ілюстр.	2.00	1.25
*111.	Лондон: ДІТИ МОРОЗУ, повість	1.00	0.60
*112.	" ВОВЧІ СИНИ, повість	1.00	0.60
*113.	Луців: ІВАН МАЗЕПА, ілюстр.	2.00	1.25
114.	Людкевич: БАРКАРОЛЯ, фортепіян	1.00	0.50
*115.	Мак О.: З часів Сковщини, в оправі	2.50	1.50
116.	о. Мацелюх: ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ, повість	1.00	0.50
117.	Микитин: БОН-ТОН (Штука Життя)	0.50	0.25
118.	Мирний: Хіба Ревуть Воли, роман	2.50	1.25
*119.	Назарук: Роксоляна (останній примірник)	2.50	2.00
120.	Пасічняк: НАША СЛАВА!	1.25	0.50
121.	Палій: НАДІЙНІ ДНІ, гарне	0.50	0.25
122.	Сидор: Від Сяну по Крим, спогад	1.50	0.75
123.	Сковорода: ХАРКІВСЬКІ БАЙКИ	0.35	0.15
124.	Старицька: ІВАН МАЗЕПА, цінне	1.25	0.75
125.	Стороженко: МАРКО ПРОКЛЯТИЙ	1.25	0.70
126.	Степовий: ЗВИЧАЇ НАШОГО НАРОДУ	0.50	0.25
127.	Квітка-Основ'яненко: Вибрані Твори	1.50	1.00
127а.	Ємець: Кобза та Кобзарі, нове за		1.00
127б.	ДОКУМЕНТИ	2.00	1.00
128.	Наріжний: БУРСАК, 2 томи, 4 частини	5.00	2.50
129.	Стефанів: СУЧАСНИЙ ЛЬВІВ, цінне	1.50	0.50
*130.	Слобожанин: АГРАРНЕ ПИТАННЯ	1.00	0.50
*131.	Тарнович: На ріках Вавилонських	1.00	0.50
*132.	(для всіх) Укр. Англ. Кухарка!	2.00	1.25
*133.	Франко: ПАНСЬКІ ЖАРТИ, лише за		0.40
134.	Франко П.: Підручник шведської руханки, ігрів і змагів та дитячих забав	3.00	1.00
135.	Щербаківський: Формація Укр. Нації!	1.50	0.75
136.	Бочковський: Наука про Націю і Життя	1.00	0.50
137.	Гасюкова: День Матері, п'єса і ноти	0.50	0.30
138.	Коломиєць: Тарасів День, п'єса і ноти	0.50	0.30
139.	Русова: Свято Державности (театр)	0.50	0.25
140.	(для всіх нове), Процес Шварцбарда, лише		1.00
141.	Пачовський: Срібна Земля (Тисячаліт Карпатської України, нове) з мапою, лише за		0.75
142.	Гайвор: НОТИ на скрипку, (2) замість	1.50	0.75
143.	**На Вічну Ганьбу Польщі (пацифікація)	3.00	2.00
144.	**Божий Лист	0.50	0.20
145.	**Співаник У.П.А.	2.00	1.00
146.	**Зорі і графологія	0.25	0.15
147.	Ст. Рудницький: Українська справа зі становища політичної економії	2.00	1.00

**) Означає — доки засіб стане. Це останнє наше оголошення про знижку! Ціни важні до 30-го червня 1959 р.! Книжки є нові! Скорше замовите — матимете все! Користайте з цієї небувалої нагоди! Купіть дітям і для себе!

Полагоджуємо негайно кожне замовлення, що є найменше на суму $5.00! Шліть Моні Ордер враз із замовленням!

ЗАМОВЛЯЙТЕ ВСЕ!

HOWERLA

41 E. 7th Street NEW YORK 3, N. Y.